

МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ
ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

Інститут з підготовки фахівців для підрозділів Національної поліції

Факультет № 1

Кафедра кримінального права і кримінології

СИЛАБУС
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВК. 09 ТЕОРЕТИКО-ПРИКЛАДНІ ПРОБЛЕМИ КРИМІНАЛЬНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Освітня програма	ОНП «Право»
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Код та назва галузі знань	08 «Право»
Код та назва спеціальності	081 «Право»
Вид дисципліни	вибіркова
Мова викладання	Українська
Інформація про викладачів	Красницький Іван Васильович, професор кафедри кримінального права і кримінології, кандидат юридичних наук, професор kiv77@ukr.net

Розробник:

(підпис)

Красницький Іван Васильович - професор кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1 ІПФПНП ЛьвДУВС, кандидат юридичних наук, професор.

Красницький І.В. Силабус навчальної дисципліни «Теоретико-прикладні проблеми кримінальної відповідальності» для здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти спеціальності 081 «Право» Львівського державного університету внутрішніх справ. Львів: ЛьвДУВС, 2023. 10 с.

Розглянуто та схвалено на засіданні кафедри кримінального права і кримінології факультету № 1 ІПФПНП Львівського державного університету внутрішніх справ *(протокол № 7 від «30» січня 2023 року)*

© Красницький І.В., 2023

© Львівський державний університет
внутрішніх справ, 2023

1. ХАРАКТЕРИСТИКА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Навчальна дисципліна «Теоретико-прикладні проблеми кримінальної відповідальності» пропонується на вільний вибір аспірантів (ад'юнктів) у межах освітньо-наукової програми підготовки здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти - доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є чинне кримінальне законодавство України, і насамперед, в частині норм, що стосуються сутності та застосування кримінальної відповідальності, як одного з центральних кримінально-правових інститутів. До предмета вивчення у відповідних випадках входять й інші нормативно-правові акти, опублікована та неопублікована судова практика з питань застосування Кримінального кодексу України (далі - КК) в зазначеній частині, а також відповідна спеціальна література.

Структура навчальної дисципліни побудована згідно загальноприйнятих вимог, містить основні вимоги щодо знань та практичних умінь здобувачів вищої освіти відповідного рівня. Зміст програмного матеріалу включає 5 тем:

Тема 1. Поняття кримінальної відповідальності.

Тема 2. Підстави кримінальної відповідальності.

Тема 3. Форми кримінальної відповідальності.

Тема 4. Стадії реалізації кримінальної відповідальності.

Тема 5. Прикладні проблеми кримінальної відповідальності у слідчій та судовій практиці.

Для успішного опанування цієї дисципліни здобувачі мають:

- володіти знаннями зі кримінального права, кримінально-правової кваліфікації, кримінального процесу та іншого галузевого законодавства;
- бути обізнаними з теорією наукових досліджень і проблемами тлумачення правових норм, а для роботи з першоджерелами зарубіжних дослідників-методологів – вміти комунікувати іноземною мовою.

Вивчення дисципліни «Теоретико-прикладні проблеми кримінальної відповідальності» має на меті поглиблення, розширення та систематизацію раніше здобутих знань з кримінального права та практики його застосування, вироблення поглибленого розуміння та практичних навиків застосування кримінального закону в частині, що стосується підстав кримінальної відповідальності, її форм, стадій та принципів.

Знання цієї дисципліни послужать основою для подальшого наукового та практичного вирішення комплексних проблем у сфері професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, дозволять продукувати нові теоретичні та прикладні ідеї, приймати відповідні організаційні та управлінські рішення у сфері правничої освіти або юридичної практики.

Завданням цієї дисципліни є ґрунтовне засвоєння норм КК, знання доктринальних розробок (в частині розуміння поняття «кримінальна відповідальність», підстав кримінальної відповідальності, її форм, стадій та принципів), позицій та тенденцій судової практики, знання тенденцій розвитку цієї частини кримінального права.

2. ПРОГРАМНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

Належне опанування даної навчальної дисципліни передбачає формування або вдосконалення наявних у здобувачів вищої освіти таких **компетентностей**:

- загальні компетентності:

ЗК 1. Здатність критичного осмислення і творчого пошуку раціональних шляхів вирішення актуальних світоглядних та прикладних проблем юридичної науки і практики;

ЗК 2. Здатність кваліфікувати явища і події правової дійсності, а також розуміти характер процесів, що відбуваються у правовій системі держави як галузевій структурі;

ЗК 3. Здатність знаходити, відбирати, інтегрувати й систематизувати

інформацію за певним напрямом і генерувати на її основі нові ідеї;

ЗК 4. Здатність застосовувати закони логіки в процесі інтелектуальної діяльності;

ЗК 9. Здатність кваліфіковано формулювати результати власних наукових пошуків і усвідомлювати соціальну та громадянську відповідальність за них;

ЗК 10. Здатність працювати автономно та в команді, проявляти лідерські навички та особистісні риси, що відповідають нормам професійної етики; здатність до самооцінки та самоосвіти.

- спеціальні компетентності:

СК 1. Здатність формулювати наукову проблему, обирати оптимальні методи для дослідження у галузі права, аналізувати й узагальнювати його результати;

СК 2. Здатність виконувати самостійні оригінальні дослідження у певній галузі права та досягати наукових результатів, що створюють нові знання;

СК 3. Здатність експертно оцінювати і тлумачити чинні нормативно-правові акти й розробляти пропозиції щодо їх удосконалення;

СК 4. Здатність кваліфіковано аналізувати правильність застосування нормативно-правових актів у різних сферах юридичної практики;

СК 5. Здатність розуміти механізми законодавчого регулювання різних сфер суспільних відносин, бачити прогалини і проблеми та моделювати варіанти їх усунення;

СК 6. Здатність фахово вести наукову та професійну дискусію за напрямом власного дослідження;

СК 7. Здатність давати кваліфіковані юридичні висновки та консультації в конкретних юридичних випадках і ситуаціях;

СК 9. Здатність зіставляти правові норми в межах інституту, галузі, системи права, а також різних правових систем;

СК 10. Здатність практично застосовувати знання і норми чинного законодавства у дослідницько-пошуковій, науково-педагогічній та юридично-прикладній діяльності.

Очікувані результати вивчення навчальної дисципліни. За результатами вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні вміти:

- адаптувати новітні теорії, концепції, підходи щодо розуміння сутності та специфіки категорій приватного та публічного права до різних галузей юриспруденції, а також тенденції розвитку сучасних правових сімей – до правової системи України (ПРН 2);
- аналізувати ефективність процесів державотворення та функціонування державно-правового механізму, прогнозувати їх перспективи (ПРН 3);
- діагностувати стан злочинності в державі, аналізувати перспективи реалізації сучасної державної політики, спрямованої на запобігання та протидію вчиненню протиправних дій (ПРН 7);
- критично оцінювати чинне вітчизняне кримінальне та кримінальне процесуальне законодавство і знати практику їх застосування (ПРН 8);

3. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Номер та назва теми	Кількість годин							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усьо-го	Л	ПЗ	СР	Усьо-го	Л	ПЗ	СР
Тема 1. Поняття кримінальної відповідальності	20	4	4	12	20	2	2	16
Тема 2. Підстави кримінальної відповідальності	20	4	4	12	24	2	2	20
Тема 3. Форми кримінальної відповідальності	30	8	8	14	28	4	4	20
Тема 4. Стадії реалізації кримінальної відповідальності	30	8	8	14	24	2	2	20

Тема 5. Прикладні проблеми кримінальної відповідальності у слідчій та судовій практиці	20	4	4	12	24	2	2	20
Залік								
Усього годин	120	28	28	64	120	12	12	96

Під час вивчення навчальної дисципліни «Теоретико-прикладні проблеми кримінальної відповідальності» застосовуються такі види навчання:

- лекційні заняття;
- практичні заняття;
- самостійна робота.

Основними методами, що можуть використовуватися для контролю знань, умінь та навичок здобувачів вищої освіти є: спостереження за їх навчальною діяльністю, усне опитування, письмовий контроль, тестовий контроль.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ НАВЧАННЯ І КОНТРОЛЮ

Відвідування лекційних та практичних занять є обов'язковим. Заняття проводяться у часі та місці, визначеному розкладом занять. Пропущені практичні, семінарські заняття, а також отримані під час їх проведення незадовільні оцінки здобувач вищої освіти повинен відпрацювати у відповідності з вимогами Положення про організацію освітнього процесу у Львівському державному університеті внутрішніх справ.

Відпрацювання незадовільних оцінок і пропущених занять здійснюється не більш як за однією темою в один робочий день та відбувається на кафедрі кримінального права і кримінології факультету № 1 ПФПНП ЛьвДУВС згідно з затвердженим графіком (графіки чергування та консультацій науково-педагогічних працівників розміщуються на дошці оголошень кафедри та на сторінці кафедри на сайті ЛьвДУВС).

Навчальний план передбачає поточний і підсумковий контроль (залік).

Поточний контроль здійснюється за 5-бальною шкалою під час практичних занять для перевірки знань здобувачів вищої освіти з окремих тем. Як поточний контроль зараховуються результати виконання завдань під час самостійної роботи (індивідуальне навчально-дослідне завдання; науково-пошукова робота тощо), які здобувачі можуть виконувати за бажанням.

Підсумковий контроль у формі заліку здійснюється з урахуванням балів, отриманих під час аудиторної роботи на семінарських та практичних заняттях.

Критерії оцінювання (сукупність вимог, яким має відповідати здобувач вищої освіти при виставленні йому відповідної оцінки) стосуються виступів на практичних заняттях, виконання самостійної роботи, а також відповідей на запитання білету під час заліку (за талоном № 2).

Критерії оцінювання під час практичних занять з поточної теми навчальної дисципліни (5 балів):

- чітке розуміння відповідного правового положення (позиції) – 2
- належне розуміння та використання наукової термінології – 1
- підкріплення позиції посиленням на положення законодавства або наукові джерела – 1
- висловлення власної позиції та належна аргументація її під час дискусії – 1.

Критерії оцінювання виконання завдань під час самостійної роботи (індивідуальне навчально-дослідне завдання; науково-пошукова робота тощо) - (5 балів):

- поглиблене опрацювання проблеми та актуальної літератури – 1
- логічний аналіз наукових ідей з матеріалу – 1
- системний виклад теоретичного матеріалу – 1
- вдало дібрана емпірична база – 1
- особиста інтерпретація – 1.

Критерії оцінювання під час заліку (100 балів): правильне та повне

вирішення усіх завдань – 100.

Остаточне оцінювання рівня знань здобувача здійснюється згідно з Положенням про організацію освітнього процесу у ЛьвДУВС за національною системою з урахуванням європейської системи трансферу оцінок (Таблиця 2).

5. ЛІТЕРАТУРА ТА ІНФОРМАЦІЙНІ ДЖЕРЕЛА

5.1. Основна література:

- Грищук В. К. Кримінальна відповідальність юридичних осіб : порівняльно-правове дослідження : монографія / В. К. Грищук, О. Ф. Пасека. - Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2013. - 248 с.
- Грищук В. К. Філософсько-правове розуміння відповідальності людини / В. К. Грищук. - Хмельницький : Хмельницьк. ун-т управління і права, 2012. - 736 с.
- Красницький І. В. Кримінальна відповідальність як інститут кримінального права Франції та України: порівняльний аналіз. Монографія. Львів, Львівський державний університет внутрішніх справ, 2008, 232 с.
- Митрофанов, І. І. Теоретичні засади механізму реалізації кримінальної відповідальності: автореф. дис. ... д-ра юрид. наук : 12.00.08 / Митрофанов Ігор Іванович; МВС України, Харк. нац. ун-т внутр. справ. - Харків, 2017. - 38 с. Доступно з URL: http://dspace.univd.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/123456789/2007/teoretichni_zasadi_mehanizmu_realizaciyi.pdf?sequence=2&isAllowed=y
- Письменський Є.О. Теоретико-прикладні проблеми звільнення від покарання та його відбування за кримінальним правом України : монографія ; наук. ред. д-р юрид. наук, проф. О.О. Дудоров; МВС України, Луган. держ. ун-т внутр. справ ім. Е.О. Дідоренка. Луганськ : РВВ ЛДУВС ім. Е.О. Дідоренка, 2014. 728 с. Доступно з URL: <https://dspace.lduvs.edu.ua/>
- Фундаментальні проблеми кримінальної відповідальності : матеріали наук. полілогу, м. Харків, 7 верес. 2018 р. / [упоряд.: Ю. В. Баулін, Ю. А. Пономаренко]. – Харків : Право, 2018. – 208 с. Доступно з URL:

[https://pravo-](https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/470/3_Fundamentalni_problemi_kriminalnoi_vidpovidalnosti_vnutri.pdf)

[izdat.com.ua/image/data/Files/470/3_Fundamentalni_problemi_kriminalnoi_vidpovidalnosti_vnutri.pdf](https://pravo-izdat.com.ua/image/data/Files/470/3_Fundamentalni_problemi_kriminalnoi_vidpovidalnosti_vnutri.pdf)

- Ященко А. М. Застосування заходів кримінально-правового характеру : монографія / А. М. Ященко. - Харків : Харків. нац. ун-т внутр. справ, 2014. - 387 с.

5.2. Методичне забезпечення:

- Теоретико-прикладні проблеми кримінальної відповідальності: програма навчальної дисципліни для підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти – доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право». Львів: ЛьвДУВС.

- Теоретико-прикладні проблеми кримінальної відповідальності: робоча програма навчальної дисципліни для підготовки здобувачів третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти - доктора філософії із галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право». Львів: ЛьвДУВС.

Інформаційні ресурси:

- сайт Верховної Ради України – <http://rada.gov.ua>
- сайт Єдиного державного реєстру судових рішень – <http://www.reyestr.court.gov.ua>
- сайт Конституційного Суду України – <http://www.ccu.gov.ua/uk/index>
- сайт Верховного Суду - <https://supreme.court.gov.ua>
- сайт Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського – <http://www.nbuv.gov.ua>
- сайт Львівської національної наукової бібліотеки України імені В. Стефаника – <http://www.lsl.lviv.ua>
- електронна бібліотека Львівського державного університету внутрішніх справ – <https://www.lvduvs.edu.ua/elektronnyi-kataloh>
- віртуальний освітній простір Львівського державного університету внутрішніх справ – <https://osvita.lvduvs.edu.ua/mc/index.php/usr/login/login>